

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
ACADEMIA „ȘTEFAN CEL MARE”

ORDIN

„01” decembrie 2020

mun. Chișinău

Nr. 105

Privind punerea în aplicare a Codului de etică și deontologie profesională al Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne

În temeiul art.109, alin.(2), lit.b) din Codul Educației al Republicii Moldova nr.152 din 17.07.2014; pct.26 subpct.12) din Regulamentul cu privire la organizarea și realizarea învățământului și cercetării în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.429/2020,

ORDON:

1. Se pune în aplicare Codul de etică și deontologie profesională al Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, aprobat de Senatul Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne în ședința din 28.10.2020 (proces-verbal nr.2), conform anexei.

2. Rectoratul și conducătorii subdiviziunilor instituției vor organiza studierea Codului respectiv de către efectivul subordonat și vor asigura respectarea prevederilor acestuia în toate sferile de aplicare.

3. Se abrogă Codul de etică și integritate al Academiei „Ștefan cel Mare”, aprobat în ședința Senatului Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne din 07.11.2018.

4. Secția documentare (*dna V.Zaharia*) v-a distribui prezentul ordin conform tabelului de repartizare.

**Rector,
comisar principal**

Dinu OSTAVCIUC

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova
ACADEMIA „ȘTEFAN CEL MARE”

MD-2009, mun. Chișinău, str. Gheorghe Asachi, nr.21; tel.: (+373) 22-723-959, (+373) 22-255-798, fax: (+373) 22-738-994;
pagina web: www.academy.police.md; e-mail: academia@mai.gov.md

EXTRAS
din procesul-verbal nr.2
al ședinței ordinare a Senatului Academiei „Ștefan cel Mare”

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

În baza art.107 și 109 din Codul educației nr.152/2014, pct.28-32 din Carta universitară a Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, adoptată de Senatul Academiei în ședința din 29.01.2019 /proces-verbal nr.5/ și pusă în aplicare prin ordinul MAI nr.93/2019, precum și în temeiul pct.28 din Regulamentul de organizare și funcționare a Senatului Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, adoptat de Senatul Academiei în ședința din 11.10.2019 /proces-verbal nr.2/ și pus în aplicare prin ordinul Academiei nr.57/2019,

SENATUL HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Codul de etică și deontologie profesională al Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, fiind pus în aplicare prin ordinul Academiei.

**Președintele
Senatului**

**dr., conf.univ.
Dinu OSTAVCIUC**

**Secretarul științific
al Senatului**

**dr., conf.univ.
Boris GLAVAN**

APROBAT
în ședința Senatului
Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
din 28.10.2020 (proces-verbal nr.2)

PUS ÎN APLICARE
prin ordinul rectorului
Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
nr.105 din 01.12.2020

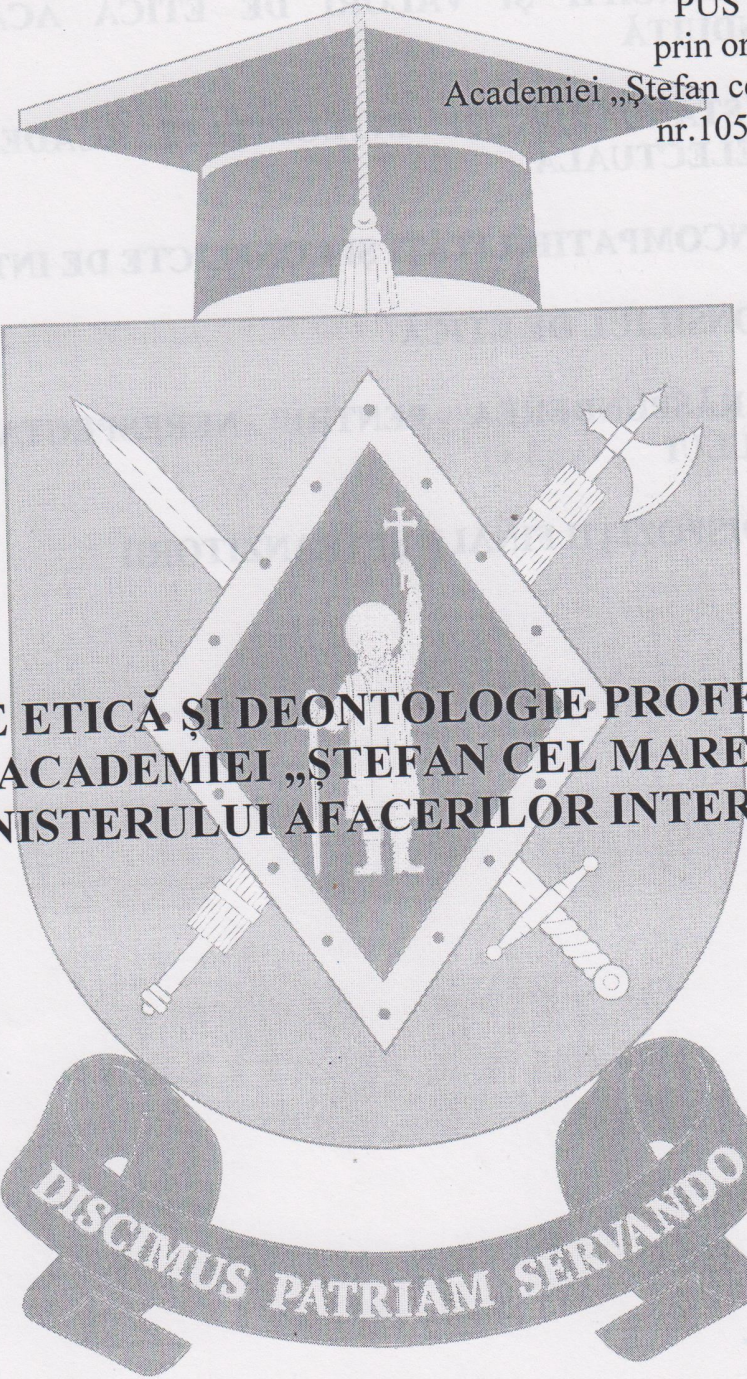
**CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ
AL ACADEMIEI „ȘTEFAN CEL MARE” A
MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE**

DISCIMUS PATRIAM SERVANDO

Chișinău 2020

APROBAT
în ședința Senatului
Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
din 28.10.2020 (proces-verbal nr.2)

PUS ÎN APLICARE
prin ordinul rectorului
Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
nr.105 din 01.12.2020

**CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ
AL ACADEMIEI „ȘTEFAN CEL MARE” A
MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE**

DISCIMUS PATRIAM SERVANDO

Chișinău 2020

CUPRINS

Preambul

I. DISPOZIȚII GENERALE

II. PRINCIPII ȘI VALORI DE ETICĂ ACADEMICĂ. NORME DE CONDUITĂ

III. STANDARDE DE INTEGRITATE ACADEMICĂ ȘI ONESTITATE INTELLECTUALĂ

IV. INCOMPATIBILITĂȚI ȘI CONFLICTE DE INTERESE

V. CONSILIUL DE ETICĂ

VI. RĂSPUNDEREA PENTRU NERESPECTAREA PREVEDERILOR CODULUI

VII. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Preambul

Înființată în 1990, Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne (în continuare – *Academia*) este o unitate fundamentală a învățământului superior, o componentă esențială a sistemului educațional și, totodată, o instituție de prestigiu a societății contemporane. Ea acumulează, prelucrează și transmite un volum imens de informații, furnizează tinerilor cunoștințe de specialitate în domeniu, ghidându-i astfel în activitatea profesională și atribuindu-le rolul lor social. Pe parcursul anilor, Academia a contribuit la dezvoltarea procesului de educație și de cercetare științifică, la promovarea, tezurizarea și difuzarea valorilor culturale naționale, la formarea și perfecționarea resurselor umane înalt calificate. Academia împărtășește prevederile din „The Lima Declaration on Academic Freedom and Autonomy of Institution of Higher Education” (1988), „The Magna Charta of European Universities” (Bologna, 1988), a aderat la Asociația Internațională a Universităților și la Declarația de la Bologna (1999).

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Codul de etică și deontologie profesională al Academiei (în continuare – *Codul*) este elaborat în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, legislației în domeniul educației și a muncii, actelor normative și celor departamentale, aplicabile domeniului de referință, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și cele ale convențiilor colective de muncă raportate la specificul instituției de învățământ.

2. Prezentul Cod stabilește normele de conduită ale comunității academice bazate pe principiile general-umane, care sunt parte a sistemului de valori universal-acceptate de societate.

3. Comunitatea academică este constituită din totalitatea persoanelor care desfășoară activități manageriale, didactice, științifice de cercetare, de organizare, îndrumare și control ale activității în domeniul învățământului și administrării, precum și a celor care asigură funcționalitatea instituției și studiază în Academie.

4. Scopul prezentului Cod constă în prefigurarea unor reguli și principii etice pe care trebuie să se bazeze activitatea și conduita profesională a comunității academice, formarea unui cadru juridic instituțional în domeniul deontologiei și cel al etichetei de serviciu, reglementarea raporturilor profesionale și de relaționare interumană în spațiul academic și în afara acestuia, dezvoltarea și consolidarea calităților morale ce ar corespunde unor norme de conviețuire în societate. Codul este elaborat în vederea susținerii și dezvoltării continue a mediului academic prin cooperare, respect reciproc, colegialitate, politețe, încredere, discreție și solidaritate – elemente care persistă în cadrul instituției de la fondarea ei. Toate acestea au menirea de a facilita creșterea calității educaționale și de cercetare, a atmosferei de muncă și a climatului intelectual propice desfășurării unor activități instituționale competitive pe plan național și internațional.

II. PRINCIPII ȘI VALORI DE ETICĂ ACADEMICĂ. NORME DE CONDUITĂ

5. Academia este angajată plenar, atât în educarea viitorilor apărători ai ordinii de drept, cât și în cultivarea unor înalte standarde comportamentale ale tinerei generații. Ca instituție de învățământ superior, Academia acționează pentru compatibilizarea propriilor practici educaționale cu valorile și principiile spațiului european, fiind ghidată, de fiecare dată, de interesul național.

5.1. Instituția promovează și încurajează reacția publică (prin dreptul la replică, discurs public, întrunire etc.) atunci când o anumită situație creată de către membrii comunității academice sau de către oricine altcineva din afara acesteia afectează imaginea Academiei sau a sistemului de învățământ în general, prestigiul ministerelor de resort, simbolurile de stat, interesul și valorile naționale.

6. Principiile de etică și valorile morale întrunite în prezentul Cod sunt destinate reglementării relațiilor dintre membrii comunității academice, precum și în raport cu persoanele din afara acesteia, precizând natura și tipul lor în spațiul instituțional, în exercitarea atribuțiilor funcționale, de reprezentare a instituției și în activități extra-academice.

6.1. În acest scop, Academia promovează libertatea academică, autonomia personală, meritul, dreptatea și echitatea, competența și profesionalismul, răspunderea și responsabilitatea, respectul și toleranța, integritatea, colaborarea și colegialitatea, loialitatea, transparența și confidențialitatea.

7. Academia protejează aceste principii și valori și nu acceptă orice îngrădire a promovării lor în condițiile autonomiei universitare, transparenței și răspunderii publice.

8. Libertatea academică reprezintă dreptul oricărui membru al comunității academice de a-și exprima deschis opiniile profesionale și obligația Academiei de a nu le cenzura sau îngrădi, decât în condițiile legii. Libertatea academică presupune inclusiv libertatea în selectarea și dezbateră subiectelor, în examinarea critică a opiniilor, valorilor, normelor și practicilor sociale în spiritul onestității intelectuale și cu asumarea responsabilității pentru viziunile exprimate, dar și respectul față de libertatea celorlalți membri ai comunității academice.

8.1. Oricare membru al comunității academice își poate pronunța în mod liber, în interiorul sau în afara mediului academic, opiniile, concepțiile și teoriile fundamentate pe competența profesională. Sunt încurajate abordările critice, parteneriatul intelectual și cooperarea academică, indiferent de opiniile politice, convingerile religioase sau de altă natură.

8.2. Libertatea academică va beneficia de protecție și în cazul în care anumite activități sunt finanțate din fonduri extrabugetare sau private.

8.3. Academia este o instituție apolitică. Afilierea unui membru al comunității academice la un partid politic este o opțiune strict personală și nu angajează cu nimic instituția sau o subdiviziune a acesteia.

8.4. Apartenența la comunitatea academică nu îngrădește în nici un mod activitățile politice ale membrilor ei, în condițiile legii, ca persoane particulare, în afara spațiului instituției.

8.5. Prin derogare de la pct. 8.3. și pct. 8.4., funcționarii publici cu statut special din cadrul Academiei nu pot fi membri ai unor partide politice, ai unei organizații social-politice, nu pot exercita activități și acțiuni politice pe durata mandatului.

8.6. Rezultatele cercetărilor și activităților desfășurate de membrii comunității academice nu pot fi modificate, ascunse ori negate, nici chiar atunci când lezează unele ideologii și credințe, provocând reacții adverse și presiuni din partea reprezentanților acestora.

8.7. Datoria morală ce se referă la obiectivitatea științifică îi obligă pe membrii comunității academice să respingă ideea falsificării sau denaturării rezultatelor cercetărilor, chiar dacă aceasta le-ar fi comandată sau sugerată prin orice fel, de finanțatorii direcți, reprezentanți ai puterii de stat sau de către diverse structuri private.

8.8. Libertatea academică nu trebuie folosită drept argument pentru respingerea criticilor științifice și etice, îndreptățite și necesare în evoluția instituțională.

8.9. Contravin principiului libertății academice:

- a) ingerințele, presiunile și constrângerile bazate pe sex, religie, politică, origine, naționalitate, rasă etc.;
- b) cenzura, în condițiile în care se respectă standardele științifice, legale și etice raportate la responsabilitate profesională;
- c) manipulările abuzive și persecuțiile sub orice formă și condiție;
- d) propaganda cu caracter politic desfășurată în interiorul comunității academice în legătură cu acțiuni ale Academiei;
- e) prozelitismul religios;
- f) apartenența la o organizație interzisă de lege;
- g) promovarea unor doctrine sau idei cu caracter rasist, xenofob, naționalist, fascist etc.;
- h) atacurile personale sau afirmațiile defăimătoare la adresa membrilor comunității academice;
- i) încercările de soluționare a conflictelor sau nemulțumirilor personale și interpersonale prin intermediul mass-mediei, înainte ca demersurile de soluționare a lor să fie înaintate și dezbătute în cadrul comunității academice.

9. Autonomia personală în spațiul academic presupune posibilitatea de a alege individual, în cunoștință de cauză și în mod liber, vectorul de carieră academică, oportunitățile și nivelul de pregătire la care o persoană dorește să acceadă, precum și programele de studii, formare și cercetare.

9.1. Membrii comunității academice se pot asocia în sindicate, în scopul apărării drepturilor prevăzute de lege; au dreptul să înființeze societăți științifice, culturale, patriotice și asociații sportive, naționale și internaționale sau să facă parte din acestea, în măsura în care acest lucru nu aduce atingere prestigiului și imaginii instituției.

9.2. Contravin principiului autonomiei personale:

- a) practicile neștiințifice, manipularea și îndoctrinarea;
- b) îngrădirea dreptului la studii, formare profesională, științifică sau culturală;
- c) încălcarea dreptului la libertatea de gândire și de exprimare;
- d) blocarea nefondată a ascensiunii nivelului de excelență;
- e) atacurile la persoană, jignirile sau brutalitățile de orice fel;
- f) încălcarea libertății personale a oricărui membru al comunității academice.

10. Meritul individual sau de grup include, pe de o parte, creativitatea și talentul, performanța și eficiența, iar pe de altă parte, dedicația față de profesie, atașamentul față de instituție și membrii comunității academice, vizibilitatea și recunoașterea în plan național și internațional.

10.1. Academia susține, recunoaște și *recompensează* excelența profesională, științifică și pedagogică, culturală și civică, precum și performanțele la studii, cele sportive și de disciplină, promovează în plan național și internațional imaginea instituției și a Ministerului Afacerilor Interne.

10.2. Pentru personalul de conducere, criteriile de stabilire a meritului se referă mai ales la managementul eficient al resurselor, dezvoltarea instituțională, cooperarea de toate nivelurile, menținerea unor standarde profesionale și morale ridicate, soluționarea problemelor comunității academice, aplicarea cu rigurozitate a reglementărilor legale, a celor instituționale și a normelor etice, aprecierile reprezentanților studenților, subalternilor și forurilor de conducere ierarhic superioare etc.

10.3. Pentru personalul științific și didactic, meritul se stabilește, preponderent, în funcție de calitatea activității prestate în domeniile de referință, volumul și importanța lucrărilor publicate, participarea în cadrul unor proiecte de cercetare și/sau dezvoltare a capacității instituționale, dezvoltarea programelor de studii, evaluarea și aprecierea făcută de către studenți, soluționarea problemelor studenților, atitudinea față de progresul personal, implicarea în dezvoltarea cunoașterii și prestigiul adus instituției.

10.4. Pentru personalul didactic auxiliar și nondidactic, meritul se mai stabilește în funcție de complexitatea problemelor rezolvate, de calitatea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu și de respectarea termenelor de îndeplinire a acestora.

10.5. Pentru personalul ce studiază în Academie, meritul se stabilește în baza criteriilor de evaluare a performanțelor academice, studiilor, sesiunilor de comunicări științifice studențești și activității de cercetare; rezultatelor obținute în cadrul sesiunilor de practică, concursurilor profesionale, olimpiadelor, competițiilor sportive; participării la evenimente culturale, militaro-patriotice și expoziții; implicării în activități de menținere a ordinii publice, în viața comunității studențești, acțiuni civice, campanii și proiecte departamentale, instituționale și de parteneriat pe diferite domenii, inclusiv de caritate și voluntariat etc.

10.6. Contravin principiului meritocrației:

- a) negarea sau disimularea meritelor unui membru al comunității academice de către persoana chemată să le recunoască și să le recompenseze;

- b) evaluarea competenței profesionale prin alte criterii decât cele relevante domeniului, reglementate de actele normative în vigoare și cele stipulate mai sus;
- c) nerecunoașterea meritelor membrilor comunității academice de către colegi;
- d) împiedicarea promovării și blocarea ascensiunii profesionale, evoluției în carieră, nivelului de excelență, studiilor, examenelor și altor probe, realizării de granturi, publicațiilor științifice, de către colegi sau structuri ierarhice din cadrul Academiei.

11. Dreptatea și echitatea constituie valori pe care Academia le promovează consecvent, bazându-se pe integritatea relației dintre toți membrii comunității academice, adoptând întotdeauna atitudini corecte și respingând vehement discriminarea și exploatarea, indiferent de modul în care s-ar produce acestea.

11.1. Membrii comunității academice trebuie să fie tratați pe dreptate, corect și echitabil.

11.2. Dreptatea și echitatea acoperă toate domeniile activității instituționale, iar membrii comunității academice trebuie să promoveze egalitatea de șanse și de tratament privind accesul la studii și la programele de studii, la angajare și promovare, la informație, la dezvoltare personală și profesională, în limitele cadrului normativ.

11.3. Realizarea deplină a valorilor morale de dreptate și echitate în mediul academic presupune:

- a) nediscriminarea și egalitatea șanselor;
- b) prevenirea și eliminarea conflictelor de interese;
- c) prevenirea și combaterea oricărei forme de corupție;
- d) prevenirea și combaterea favoritismului și nepotismului;
- e) neadmiterea persecuției de orice fel.

11.4. Principiul dreptății și echității presupune, de asemenea, că dreptul nediscriminării nu poate și nu trebuie folosit astfel încât să provoace discriminări inverse.

11.5. Pentru ca principiul dreptății și echității să-și păstreze validitatea și eficiența este necesar ca prezumția de nevinovăție să nu fie niciodată înlocuită cu opusul ei.

11.6. Contravin principiului dreptății și echității:

- a) discriminarea sau tratarea inegală a persoanelor, bazată explicit ori implicit pe criterii extraprofesionale precum: rasă, etnie, naționalitate, cetățenie, origine socială, statut matrimonial, religie, convingeri politice, vârstă, sex, apartenență la organizații legal constituite ori cu activitate conformă cu legislația în vigoare, handicap, caracteristici genetice sau orice condiție medicală specială, situație sau responsabilitate familială, apartenență ori activitate sindicală sau alte tipuri de discriminare;
- b) condiționarea, influențarea sau aplicarea neobiectivă a criteriilor de evaluare a competenței profesionale în raport cu membrii comunității academice, precum și alte fapte sau acțiuni, mijloace sau criterii care ar

prejudicia evaluarea corectă și riguroasă a aptitudinilor și performanțelor acestora;

- c) fraudarea, încercarea de fraudare sau împiedicarea bunei desfășurări a oricăror procese: de învățământ, de gestionare, de administrare, de asigurare a funcționalității instituționale etc.;
- d) practici precum favoritismul, nepotismul și aplicarea unor standarde duble în evaluare, examinare, jurizare, apreciere, aplicare a stimulărilor sau sancțiunilor, desemnare, proces decizional, înmatriculare, angajare sau promovare etc.;
- e) neîncrederea și suspiciunea nefondate, adversitate.

12. Competența și profesionalismul sunt valori etice esențiale pe care Academia le cultivă în rândul membrilor săi, începând cu tineretul studios și promovându-le pe tot parcursul carierei întregii comunități academice, prin inițierea unor programe universitare apte să contribuie semnificativ la sporirea cunoașterii științifice și la pregătirea unor specialiști competitivi în plan național și internațional; prin recunoașterea și recompensarea rezultatelor de excelență, indiferent de poziția pe care o ocupă aceștia în ierarhia instituției; prin descurajarea diletantismului și imposturii.

12.1. Este încurajat și stimulat profesionalismul membrilor comunității academice care manifestă competență în îndeplinirea tuturor sarcinilor profesionale, solidaritate colegială și loialitate competițională, dedicându-se fără rezerve carierei academice, identificându-se cu specialitatea în care își desfășoară activitatea și asumându-și obligația morală de a contribui semnificativ la pregătirea temeinică a cadrelor de înaltă calificare.

12.2. Profesionalismul presupune că toți membrii comunității academice care fac cercetare științifică, dezvoltând cunoașterea în domeniile lor de interes, trebuie să manifeste integritate și competență, să respecte standardele profesionale, să recunoască realizările științifice ale altor persoane și instituții, să evite conflictele de interese, să răspundă exigențelor morale și legale ale cercetării, să accepte dezbaterea critică privitoare la rezultatele obținute și să îmbine, de fiecare dată, onestitatea și corectitudinea intelectuală.

12.3. Contravin principiului competenței și profesionalismului:

- a) asumarea unor drepturi sau obligații care depășesc nivelul actual al funcției sau cel de pregătire profesională;
- b) încredințarea de cursuri, seminare sau lucrări de laborator spre a fi susținute de către persoane care nu dețin nivelul de cunoștințe adecvat;
- c) consacrarea unei părți importante din timpul alocat activității didactice unor discuții fără legătură cu tematica acesteia;
- d) nerespectarea programării examenărilor, cursurilor și oricăror alte activități didactice;
- e) neinformarea prealabilă și detaliată a personalului ce studiază în Academie despre obiectivele și cerințele cursului, modalitățile și perioadele de examinare;
- f) evaluarea membrilor comunității academice pe alte criterii decât cele de performanță;

- g) întârzieri nejustificate în evaluarea studenților și comunicarea rezultatelor;
- h) orientarea activității de cercetare a personalului ce studiază în Academie în scopul obținerii unui folos material sau personal nepatrimonial de către cadrul didactic îndrumător;
- i) condiționarea accesului la examinare sau a promovării disciplinei de achiziționarea unor lucrări sau cărți ale cadrelor didactice;
- j) uzul poziției sau abuzul de putere, de autoritate pentru a influența raționamentele sau conștiința unui sau mai multor membri ai comunității academice din motive arbitrare sau personale;
- k) impunerea membrilor comunității a unor activități extra-academice contra plată sau a celor de interes personal;
- l) organizarea de activități sau implicarea membrilor comunității academice în acțiuni care pun în pericol iminent și nejustificat securitatea vieții și sănătății acestora;
- m) implicarea abuzivă în procesele decizionale ale asociațiilor părintești, studențești (sau orice altă formă de organizare a membrilor comunității academice);
- n) inițierea sau participarea la procesele de creare a fondurilor formale sau informale de colectare a surselor financiare destinate intereselor personale;
- o) traficul de influență și orice alte acțiuni care duc la obținerea unor avantaje nemeritate de către unii membri ai comunității academice, candidați și aspiranți în cadrul concursurilor de admitere, de ocupare a posturilor de diferit nivel, la competiții de orice gen, la evaluări, examinări și promovări, în cazul stimulării și sancționării etc.

13. Răspunderea și responsabilitatea pe dimensiunea personală, profesională, cât și cea civică impune respectarea tuturor normelor legale și morale care sunt indispensabile mediului academic, evitarea comportamentelor de natură să provoace rău unei alte persoane și, totodată, adoptarea unui comportament respectuos în scopul menținerii unui climat adecvat spațiului academic.

13.1. Fiecare membru al comunității academice are o răspundere morală personală pentru respectarea prevederilor stipulate în pct.13 și a principiilor de bună practică relevante în acest sens; aceeași răspundere revine și tuturor celor ce aspiră de a fi parte a comunității academice: candidați la ocuparea unor funcții sau la concursuri de admitere, participanți la diferite forme de instruire etc. La fel ca toți cetățenii, membrii comunității academice sunt răspunzători în fața justiției pentru orice act contrar prevederilor legale.

13.2. De la primul contact cu instituția și până la încheierea activității, fiecare participant la viața academică are obligația morală și profesională de a se familiariza cu criteriile de corectitudine și standardele de bună practică și de a le respecta.

13.3. Responsabilitatea morală de a respecta normele deontologice și drepturile altor persoane este independentă de cea juridică, deoarece ea rezultă din codul deontologic și normele morale în vigoare, precum și din obligațiile profesionale ale membrilor comunității academice. Chiar dacă un act din viața academică nu întrunește caracteristicile necesare pentru a intra sub incidența legii și, eventual, de a

fi pedepsit de justiție, el intră sub incidența evaluării morale și a deontologiei universitare, și poate fi sancționat public moral, inclusiv instituțional, dacă se dovedește că încalcă normele academice în vigoare.

13.4. Lipsa unei decizii definitive și irevocabile a unei instanțe judecătorești nu poate elimina răspunderea profesională și deontologică a tuturor celor care desfășoară activități în cadrul Academiei; dreptul instituției de a evalua și sancționa activitatea academică din punct de vedere deontologic este o componentă a autonomiei universitare și decurge din faptul că respectarea normelor etice și deontologice specifice vieții academice este o obligație profesională pentru orice membru al comunității academice.

13.5. Prezentul Cod completează Carta Universitară a Academiei și este obligatoriu pentru toți membrii comunității academice, indiferent de poziția pe care o ocupă aceștia în ierarhia instituției, iar încălcarea reglementărilor din conținutul lui vor fi pasibile, în funcție de gravitate, de sancțiuni corespunzătoare.

13.6. Academia are un rol constructiv de educare a comunității în spiritul respectului normelor consfințite în prezentul Cod, mai ales în cazul personalului ce studiază în Academie și al tuturor abaterilor involuntare, prioritare fiind obiectivele formative și nu cele destinate să pedepsească.

13.7. În toate cazurile se vor sancționa faptele reprobabile de la prima abatere, conform principiului toleranței zero.

13.8. Reieșind din scopul imperativ al instituției, orice membru al comunității academice trebuie să pună accent pe calitatea muncii prestate, iar fiecare cadru didactic trebuie să stăpânească în detaliu disciplina pe care o predă, asigurându-se că întregul conținut al cursului este actualizat, reprezentativ și adecvat nivelului la care se situează disciplina în planul de învățământ. De asemenea, toate cadrele didactice trebuie să acorde o atenție deosebită pregătirii și susținerii cursurilor conform orarului semestrial, elaborării și asigurării materialului didactic necesar studenților, respectării programului de consultații, îndrumării activității de realizare a lucrărilor de către studenți, notării și comunicării rezultatelor evaluărilor în termenele stabilite.

13.9. Contravin principiului răspunderii și responsabilității:

- a) ignoranța cu privire la normele și cerințele bune practice;
- b) iresponsabilitatea pentru calitatea activității manageriale, didactice, de cercetare și în procesul de instruire;
- c) superficialitatea și nereseriozitatea în îndeplinirea sarcinilor trasate de factorii de decizie sau ale celor reglementate în fișa de post, neîndeplinirea lor;
- d) dezacordurile de natură profesională care afectează pregătirea și rezultatele personalului ce studiază în Academie, prejudiciază activitatea Academiei și compromit imaginea ei;
- e) aplicarea pedepselor și sancțiunilor colective sau a celor nemeritate, care nu corespund gravității faptei;
- f) nerespectarea programului de muncă (întârzieri nejustificate) și lipsa neautorizată de la serviciu și studii, de la procesul decizional (comisii, ședințe etc.) și activități planificate;
- g) aplicarea măsurilor de pedeapsă inadecvate în cazul abaterilor comise din lipsă de experiență sau din simplă neglijență.

14. Respectul și toleranța se numără printre valorile morale care sunt cultivate constant, în scopul creării și întreținerii unui climat favorabil unor relații pe cât de posibil armonioase, echilibrate și raționale între diferite grupuri și diferiți membri ai comunității academice unde este respectată ierarhia instituțională și demnitatea fiecăruia.

14.1. Academia condamnă hărțuirea în înțelesul ei general de comportament degradant, intimidant sau umilitor care urmărește sau duce la afectarea gravă a capacității unei persoane de a-și desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de studiu sau de a-și exercita drepturile, indiferent de formele în care s-ar putea manifesta acestea.

14.2. Toate neînțelegerile, disputele și conflictele interne trebuie rezolvate exclusiv pe calea dialogului și a dezbaterilor civilizate, utilizând argumente raționale, concordante cu realitatea și orientate întotdeauna către diminuarea ori stingerea acestora.

14.3. Personalul care studiază în Academie are obligația să respecte autoritatea personalului științific și didactic, personalului didactic auxiliar și nondidactic, precum și autoritatea organismelor de conducere ale Academiei.

14.4. Comportamentul studenților în cadrul procesului de învățământ, inclusiv în afara acestuia, trebuie să fie decent, politicos și respectuos, atât față de cadrele didactice, cât și față de colegi.

14.5. Membrii comunității academice, la rândul său, demonstrează respectul pentru studenți, cursanți, auditori, studenți-doctoranzi și aderă la propriile roluri de formatori intelectuali și consilieri, prin cultivarea unui comportament academic și prin evaluarea corectă a personalului ce studiază în Academie în raport cu adevăratele lor merite.

14.6. Contravin principiului toleranței și respectului:

- a) orice manifestări și forme de exploatare și hărțuire, umilire, dispreț, intimidare, amenințare și atacul la persoană;
- b) intoleranța bazată pe diferențe firești dintre oameni, între opinii, credințe și preferințe intelectuale;
- c) hărțuirea de orice fel, exercitată de către persoane cu funcții ierarhice superioare asupra altora situate pe trepte inferioare ale ierarhiei instituționale (constituie o circumstanță agravantă și determină creșterea severității sancțiunilor);
- d) comportamentul insultător și utilizarea limbajului indecent, jignitor, irreverențios, trivial sau vulgar;
- e) rivalitatea pentru putere cu un potențial de perturbare a activităților profesionale, adesea camuflată de numeroasele acțiuni, aparent principiale, mai tranșante ori mai subtile ale individului sau grupurilor de interese;
- f) orice manifestare sau comportament cu caracter misogin, mizantrop, naționalist-șovin, de instigare la ură rasială sau națională, orice tratament discriminator pe motiv de orientare sau apartenență politică, convingeri religioase, etnie, handicap sau origine socială etc.;

- g) orice alt comportament ce aduce atingere demnității sau creează o atmosferă intimidantă, ostilă, degradantă, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane.

15. Integritatea presupune conduita morală ireproșabilă a tuturor membrilor comunității academice în care mereu se întreprind toate măsurile pentru a evita orice conflict de altă natură decât profesională, astfel încât să nu fie afectate moralitatea vieții academice și prestigiul instituției.

15.1. Colectivele, forurile academice și organele de conducere ale Academiei trebuie să se autosesizeze cu privire la aceste fapte, iar membrii comunității academice au datoria morală de a nu le ascunde, trece sub tăcere sau ignora. Toleranța față de asemenea fapte sau conduite nu poate fi justificată și va fi considerată culpabilă.

15.2. Există o responsabilitate morală nu numai a celor care încalcă aceste norme etice, ci și a tuturor celor ce constată, anunță sau discută public prezumtivele abateri de la normele de integritate.

15.3. Integritatea în activitatea administrativă presupune desfășurarea corectă a tuturor procedurilor de selecție, alegere sau numire a personalului care asumă responsabilități de ordin administrativ și a tuturor procedurilor de lucru din activitatea administrativă (gestionarea bunurilor, achiziții, secretariat, întreținere etc.).

15.4. Constituie o încălcare a obligației de integritate, utilizarea unei poziții administrative în scopul obținerii de foloase de orice natură în interes personal sau terț.

15.5. Contravin principiului integrității:

- a) orice formă de corupție, cum ar fi: acceptarea, cererea, luarea sau darea de mită, oferirea sau primirea de foloase necuvenite, traficarea examenelor de admitere, a examenelor din sesiuni și a examenelor de absolvire, a concursurilor și competițiilor de orice gen, a proceselor de evaluare sau a concursurilor pentru ocuparea posturilor și promovare sau obținerea unei poziții administrative, de control, verificare etc.;
- b) folosirea dotărilor și a bazei materiale ale Academiei în vederea obținerii de beneficii financiare personale;
- c) distrugerea, incendierea, degradarea, vandalizarea, aducerea în stare de neîntrebuințare, efectuarea unor lucrări fără autorizații sau orice alte modificări neautorizate aduse bunurilor Academiei;
- d) comportamentul inadecvat, indecența aspectului exterior și a ținutei vestimentare, nerespectarea normelor de igienă personală, încălcarea regulilor de port-uniformă;
- e) discreditarea instituției familiei, statutului de membru al comunității academice sau a celui special;
- f) atacurile personale sau calomnioase, folosirea violenței fizice sau psihice;
- g) instigarea celorlalți membri ai comunității academice la încălcarea dispozițiilor prezentului Cod, ale legii sau ale celorlalte regulamente, acte administrative departamentale și instituționale;
- h) atitudinea neonestă sau duplicitară, în special în relația cu ceilalți membri ai comunității academice;

- i) neanunțarea, conform reglementărilor legale, sau tănuirea de către angajații cu statut special sau candidații pentru asemenea funcții a faptului deținerii calității de bănuir, învinuit sau inculpat în cadrul unui proces penal sau a prezenței antecedentelor penale;
- j) deținerea, comercializarea ilegală a alcoolului, substanțelor narcotice, armelor, substanțelor explozibile și altor produse periculoase, inclusiv în spațiile Academiei;
- k) introducerea, consumul de substanțe narcotice/psihotrope sau a alcoolului, aflarea sub influența acestora în spațiile Academiei;
- l) organizarea de pariuri sau jocuri de noroc;
- m) distribuirea de materiale pornografice;
- n) utilizarea de materiale informative care dăunează grav stării psiho-emoționale;
- o) deteriorarea, distrugerea deliberată sau înlocuirea documentației de serviciu, materialelor didactice, a cărților și revistelor de specialitate, a informațiilor din calculator etc.
- p) răspândirea de scorniri mincinoase, presupuneri nefondate, lipsite de dovezi precise, acuzații voalate și vagi, insultări, sugestii imprecise și necontrolabile;
- q) acțiuni, fapte sau afișări (foto, video, grafică, text) ale membrilor comunității academice apărute în rețele de socializare, în rețeaua globală „Internet”, în sursele mass-media sau de publicitate care aduc prejudicii imaginii și prestigiului instituției;
- r) existența unei relații extra-profesionale, de orice tip, care periclitizează integritatea procesului educațional;
- s) orice alte fapte care slăbesc coeziunea și sentimentul apartenenței, viciază climatul academic în ansamblul său și aduc prejudicii imaginii Academiei.

16. Colaborarea și colegialitatea presupun acțiuni în comun ale membrilor comunității academice, în spiritul camaraderiei și respectului reciproc, ceea ce implică: politețe, curtoazie, bunăvoință, altruism, solidaritate, solitudine, înțelegere și sprijinire a celor aflați în dificultate, promptitudine și amabilitate față de membrii comunității academice.

16.1. Colaborarea și colegialitatea reprezintă obligația morală de asistență între membrii comunității academice, precum și în raport cu alte comunități și structuri publice sau private, materializată în suplinirea colegială, parteneriat, acordarea de sprijin în activitatea de serviciu, civică sau privată, cooperarea cu bună-credință în cadrul sarcinilor și proiectelor ce implică participarea mai multor persoane.

16.2. În realizarea colaborării și a parteneriatelor cu instituțiile/reprezentanții comunității locale, organizațiile neguvernamentale și agenții economici nu se vor angaja activități care să conducă la prozelitism religios, partizanat politic, precum și alte acțiuni care pun în pericol integritatea fizică și morală a membrilor comunității academice sau care permit exploatarea prin muncă a acestora.

16.3. Academia promovează, în mod deosebit, înțelegerea, respectul și sprijinul pentru persoanele cu nevoi speciale, altruismul și generozitatea, implicarea în activități de voluntariat și caritate.

16.4. Contravin principiului colaborării și colegialității:

- a) discreditarea în mod injust a activității, ideilor, ipotezelor, metodei sau conținutului predării ori a rezultatelor cercetărilor unui alt membru al comunității;
- b) formularea unor comentarii lipsite de curtoazie la adresa pregătirii profesionale, a ținutei morale sau a altor aspecte ce țin de viața privată a altui membru al comunității academice;
- c) injuria, ofensa, calomnia, defăimarea produse în spațiul public cu privire la un membru al comunității academice;
- d) sfătuirea studenților să nu urmeze un anumit curs sau autor al sursei de instruire;
- e) formularea de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui alt membru al comunității academice;
- f) denunțurile anonime la adresa oricărui membru al comunității academice legate de activitatea acestuia sau viața privată.

17. Loialitatea față de Academie presupune solidaritatea conștientă și obligația fiecărui membru al comunității academice, absolvent, discipol sau pensionar de a acționa în interesul instituției, de a-i susține obiectivele și strategiile, politicile și bunele practici, tradițiile și obiceiurile, în scopul realizării misiunii sale asumate, promovării patriotismului și înaltelor calități civice, precum și creșterii competitivității acesteia.

17.1. În cadrul Academiei sunt apreciate și promovate atașamentul și fidelitatea celor care își construiesc cea mai mare parte sau chiar întreaga carieră profesională în serviciul ei, făcându-se o distincție clară între persoanele care servesc instituția și cele care se servesc de ea.

17.2. Contravin principiului loialității:

- a) desfășurarea de acțiuni menite să ducă la pierderea unor drepturi patrimoniale sau nepatrimoniale dobândite în mod legal de către Academie;
- b) desfășurarea, în alte instituții, a unor activități didactice sau de cercetare care le concurează pe cele organizate de către Academie;
- c) îndrumarea în cadrul activităților didactice și de serviciu a personalului ce studiază în Academie să abandoneze cursurile Academiei în favoarea unei alte instituții de învățământ;
- d) angajarea în afara Academiei în activități care afectează în mod semnificativ timpul consacrat obligațiilor de serviciu sau care constituie concurență neloială, în condițiile legii;
- e) fapte sau declarații menite să discrediteze Academia sau să afecteze în mod grav imaginea și prestigiul acesteia;
- f) afirmații defăimătoare la adresa personalităților notorii ale Academiei;
- g) profanarea sau folosirea în mod abuziv a numelui, simbolurilor corporative ale Academiei: însemnelor heraldice, vexilologice, imnice, uniformistice etc.;

- h) falsificarea informațiilor, documentației și a actelor publice eliberate de Academie, inclusiv utilizând simbolică corporativă și numele Academiei; falsificarea semnăturii unui membru al comunității academice.

18. Transparența este un principiu etic susceptibil să contribuie la asigurarea egalității de șanse în competiție și accesului echitabil la resurse, prin punerea la dispoziție celor interesați – membri ai comunității academice, potențiali candidați, absolvenți, instituții cu care colaborează și publicul larg – a tuturor informațiilor pe care aceștia sunt îndreptățiți să le primească, asigurând o informare consistentă și corectă.

18.1. Pentru ca transparența să fie reală, Academia pune la dispoziția societății și a membrilor comunității academice toate informațiile relevante cu privire la procesul decizional, activitățile instituției, utilizarea resurselor instituției, proiectele și relațiile de colaborare, programele de studii și de cercetare, structura instituțională, standardele universitare, concursurile de admitere, cursurile de formare profesională, concursurile de ocupare a posturilor vacante, baza tehnico-materială, serviciile sociale etc., în limitele legii și ale actelor normative în vigoare.

18.2. Informațiile specificate în pct.18.1. se publică în timp util, sub diverse forme, inclusiv pe paginile web ale instituției și cele departamentale.

18.3. Transparența instituțională ține și de domeniul fondurilor pe care Academia sau alte instituții publice din țară și din străinătate, firme, fundații, persoane fizice etc. le acordă pentru dezvoltarea activităților educaționale, de cercetare și de administrare. Transparența se referă nu doar la suportul oferit, ci și la modul și eficiența utilizării lor în concordanță cu obiectivele și normele incluse în proiectele pe baza cărora au fost obținute.

18.4. Academia recomandă membrilor comunității sale să menționeze în mesaje și lucrările lor sprijinul material pe care l-au primit din partea ei și/sau a oricărui alt sponsor, pentru înfăptuirea realizărilor respective.

18.5. Membrul comunității academice desemnat oficial să participe la activități sau dezbateri publice trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare. În cazul în care nu este desemnat în acest sens, acesta poate participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă neapărat punctul de vedere oficial al Academiei.

18.6. Contravin principiului transparenței:

- a) ascunderea, falsificarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii săi și publicul larg;
- b) distrugerea, alterarea sau falsificarea documentelor și a bazelor de date ale Academiei sau utilizarea acestora în scopuri ilicite;
- c) publicarea oficială, inclusiv din imprudență, a informațiilor clasificate, a datelor cu caracter personal și a celor care prin lege sunt definite ca fiind confidențiale.

19. Confidențialitatea este un principiu, dar și o condiție obligatorie pentru evoluția instituțională, care constă în promovarea și asigurarea respectării politicilor de confidențialitate, protecției informațiilor clasificate și a datelor cu caracter personal în conformitate cu actele normative în vigoare.

19.1. Orice membru al comunității academice are obligația să respecte confidențialitatea în problemele care țin de viața privată a persoanelor, precum și să nu dea informații decât cu consultarea persoanelor împuternicite și numai când există motive legale și îndreptățite.

19.2. Personalul care are acces la documente și informații trebuie să respecte politica de securitate a informațiilor în cadrul Academiei, elaborată în conformitate cu actele normative în vigoare, să mențină caracterul confidențial și privat al unor informații și să protejeze persoanele care nu doresc ca aceste informații să devină publice. Membrii comunității academice trebuie să mențină caracterul privat al solicitărilor de confidențialitate.

19.3. Bazele de date și dosarele personale administrate de către Academie sunt cu accesibilitate limitată.

19.4. Contravin principiului confidențialității:

- a) secretizarea abuzivă și excesivă a unor documente și informații ce țin de activitatea Academiei;
- b) nerespectarea politicii de securitate în privința datelor și informațiilor transmise de un membru al comunității academice unui alt membru, cu titlu privat;
- c) utilizarea și dezvăluirea în activitatea de serviciu a informațiilor transmise cu titlu confidențial de un alt coleg (inclusiv date personale);
- d) fixarea / imprimarea foto / video a dislocării, detașamentului, dispozitivului de luptă, armamentului și mijloacelor speciale, în cadrul menținerii și restabilirii ordinii publice, instruirii, exercițiilor tactice, simulărilor, cu excepția cazurilor când această necesitate se impune datorită situației operative, ține de exercitarea atribuțiilor funcționale, se produce la indicația factorilor de decizie sau servește în calitate de mijloc de apărare;
- e) nerespectarea confidențialității legate de probleme de viață socială sau privată.

19.5. Toată informația foto / video dobândită în situațiile prevăzute la pct. 19.4. litera d) se consideră confidențială și poate fi dată publicității doar cu acceptul factorilor de decizie.

III. STANDARDE DE INTEGRITATE ACADEMICĂ ȘI ONESTITATE INTELECTUALĂ

20. **Proprietatea intelectuală și integritatea academică** sunt valori pe care Academia le asigură și aderă necondiționat la principiile respectării depline a acestora, apreciind că ele sunt esențiale pentru prestigiul și performanțele Academiei, pentru reputația membrilor ei și pentru desfășurarea unei vieți academice propice, făcând din promovarea lor un element central al activității proprii și al politicii de dezvoltare instituțională.

20.1. Respectarea proprietății intelectuale și a drepturilor de autor este o obligație profesională fermă a tuturor membrilor comunității academice. Încălcarea dovedită a acestei obligații reprezintă o abatere gravă care va fi sancționată conform legii.

20.2. Academia promovează cercetarea științifică de calitate, cu respectarea tuturor normelor naționale și internaționale, care asigură recunoașterea meritelor, prioritatea și probitatea oricărei cercetări, încurajând și sprijinind activitatea de publicare și popularizare a rezultatelor valoroase obținute.

21. Proprietatea intelectuală include invențiile, inovațiile și drepturile de autor pentru diferite categorii de lucrări, cu caracter educativ sau științific, de cercetare, pedagogic sau didactic.

21.1. Dreptul de autor asupra unei opere cu caracter educativ sau științific, precum și asupra altor opere de creație intelectuală este recunoscut și garantat în condițiile legii. Acest drept este legat de persoana autorului și comportă atribute de ordin moral și patrimonial.

21.2. Membrii comunității academice au obligația să respecte dreptul la calitatea de autor al operei pe care o utilizează în realizarea oricărei lucrări de creație intelectuală prin citarea corectă sau indicarea sursei de documentare.

21.3. Opera de creație intelectuală este recunoscută și protejată, independent de aducerea la cunoștința publică, prin simplul fapt al realizării ei, chiar în formă nefinalizată.

21.4. Lezarea proprietății intelectuale sau a integrității academice se produce și atunci când un fragment de prestație intelectuală (text scris sau vorbit, material audio sau video etc.) creează o confuzie cu privire la proprietatea intelectuală, inclusiv o confuzie ce persistă și în cazul parcurgerii întregii prestații, astfel că publicul (cititorii, auditorii, spectatorii etc.) nu poate, în final, atribui corect paternitatea operei.

21.5. Nu se consideră reprobabilă citarea neatribuită a unor contribuții intrate în sfera culturii generale sau a cunoașterii comune, a căror paternitate, fiind larg cunoscută, nu poate crea confuzie sau o arogare frauduloasă de merite.

22. Constituie plagiat însușirea ideilor, metodelor, procedurilor, tehnologiilor, textelor și rezultatelor științifice, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, precum și preluarea integrală sau parțială a unui material realizat de un alt autor, fără a se indica sursa și prezentat drept creație personală.

22.1. Nu constituie folosire frauduloasă a surselor – citarea, fără atribuirea corespunzătoare a paternității, pe baza unor formulări ca: „se afirmă adesea că...”, „s-a mai afirmat că...”, „unii autori susțin că...”, dar, în funcție de context, autorului i se poate reproșa imprecizia, lipsa de acuratețe, neglijența etc., ceea ce de fapt ține de calitatea operei.

22.2. De multe ori, în manuale, tratate cu caracter didactic și alte materiale destinate instruirii există presupuziția tactică că autorii transmit stocul de rezultate intelectuale deja acumulate în țară sau în lume. În asemenea situații, scopurile specifice prestațiilor didactice justifică reproducerea rezultatelor obținute de alți autori sau chiar, între anumite limite, o încurajează. Însă, de fiecare dată, rămâne valabilă obligația profesională ca opera să conțină și un aport personal, evitându-se astfel simpla compilație a rezultatelor altor autori.

22.3. O acuzație de plagiat, pentru a fi validă, trebuie însoțită de dovada clară a plagierii, prin indicarea textului sau textelor din care se presupune că s-a plagiat și a depunerii întregii documentații asupra lucrării ce urmează a fi analizată.

23. Încălcarea proprietății intelectuale, a drepturilor de autor și a integrității academice se manifestă prin:

- a) însușirea ilegală a calității de autor al unei opere de creație;
- b) încredințarea de către orice autor a produselor științifice publicate către o altă persoană spre a fi republicate sub alt nume decât cel al autorului sau autorilor primari;
- c) reproducerea unor materiale pentru care drepturile de autor nu au fost revendicate sau nu au fost rezervate, inclusiv în cazul în care autorii au renunțat deliberat la orice drepturi de proprietate;
- d) copierea sau parafrizarea necreatoare a unui text preexistent fără specificarea autorului;
- e) citarea neatribuită a unor idei, argumente, date sau rezultate într-o manieră care lasă impresia că acestea ar aparține celui care citează;
- f) prezentarea publică de către cineva a unor idei, rezultate de cercetare, ipoteze, date, reprezentări (vizuale sau auditive), formule, algoritmi, demonstrații sau secvențe de program ale altor autori ca fiind proprii;
- g) însușirea contribuțiilor intelectuale (traduceri, sistematizări, tabele, figuri etc.) ale altor autori și prezentarea lor publică, fără menționarea explicită a surselor acestor contribuții;
- h) comercializarea de lucrări științifice în vederea facilitării falsificării de către cumpărător a calității de autor al unei lucrări de licență, de master sau de doctorat și a altor lucrări;
- i) plagiatul și copiatul;
- j) confecționarea de rezultate, falsificarea surselor, materialelor de cercetare, a echipamentelor, sau interpretarea intenționat eronată a proceselor sau rezultatelor cercetărilor, indiferent de scop; omiterea unor date sau rezultate de natură de a deforma rezultatele cercetării;
- k) autocitarea abuzivă, republicarea fără motive întemeiate a unei și aceeași contribuție proprie pentru a crea o falsă impresie de prolificitate intelectuală;
- l) denaturarea conținutului științific al studiilor, cercetărilor sau cursurilor universitare;
- m) iresponsabilitatea îndrumătorilor și autorilor lucrărilor anuale, de licență, de master și de doctorat pentru originalitatea conținutului acestora.
- n) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare;
- o) fraudarea examinărilor;
- p) folosirea unor mijloace ilicite în contextul evaluării prin examene, colocvii, referate, lucrări anuale și de laborator, de licență, de master și de doctorat;
- q) substituirea lucrărilor sau a identității persoanelor examinate;

r) reproducerea propriilor lucrări în procesul de instruire, în vederea obținerii de calificative diferite sau susținerii unor examinări diferite la materii creditate separat;

s) folosirea oricărui procedeu ilicit de către personalul ce studiază în Academie, în afara cunoștințelor deținute, în cazul pregătirii răspunsurilor solicitate de cadrele didactice în timpul orelor teoretice și practice.

23.1. Ignoranța cu privire la criteriile de corectitudine și normele de bună practică nu poate constitui o scuză pentru încălcarea acestora și cu atât mai puțin pentru lezarea drepturilor de proprietate intelectuală. Asemenea fapte sunt pasibile de sancțiuni, indiferent dacă s-au produs voluntar sau involuntar.

24. La încadrarea faptelor comise în acest domeniu, se va ține seama de scopul și rezultatele acestora, iar gravitatea lor crește o dată cu importanța consecințelor – spre exemplu: obținerea unor poziții ierarhice superioare celor deținute, a unor distincții sau premii, a unor beneficii / stimulări / titluri / calități etc.

24.1. Erorile accidentale și ne semnificative care contravin dispozițiilor capitolului III nu se sancționează.

IV. INCOMPATIBILITĂȚI ȘI CONFLICTE DE INTERESE

25. **Conflictul de interese** este situația de incompatibilitate în care se află o persoană care are un interes personal, ce influențează imparțialitatea și obiectivitatea activităților sale în evaluarea, monitorizarea, realizarea și raportarea activităților desfășurate în spațiul academic sau a celor conexe. Interesul personal include orice avantaj pentru persoana în cauză, rudele directe (părinte, frate, soră, fiu, fiică) sau rudele prin afinitate (soț/soție, părinte, frate ori soră a soțului/soției), ori concubinul/concubina (în continuare – *relație de incompatibilitate*), sau pentru instituția din care face parte.

25.1. Academia ia măsurile necesare pentru a evita situațiile care pot conduce la conflicte de interese și pretinde de la toți membrii comunității academice, precum și de la cei care doar folosesc fonduri sau bunuri ale instituției în activitatea lor, să se raporteze la cele mai înalte standarde de integritate. Membrii comunității academice se obligă să evite în mod eficient și transparent orice conflict de interese, actual sau potențial, concret ori aparent sau să sesizeze existența incompatibilităților.

26. Există conflict de interese ori de câte ori interesele personale, patrimoniale sau obligațiile unui membru al comunității academice ori societății la care acesta este asociat sau acționar, intră în conflict cu obligațiile sale față de Academie ori sunt de natură să afecteze independența și imparțialitatea necesare îndeplinirii acestor obligații sau să afecteze votul în cadrul organelor colegiale de conducere ale Academiei.

26.1. Persoanele care se află în relație de incompatibilitate nu pot ocupa concomitent funcții astfel încât una să se afle față de cealaltă într-o poziție de conducere, de autoritate, control, de evaluare și examinare, de jurizare sau îndrumare, de certificare sau atestare la orice nivel și nu pot fi numiți sau, după caz, nu se pot

pronunța în comisii de examinare, de evaluare sau de concurs, în comisii permanente și periodice ale căror decizii afectează aceste categorii de persoane.

26.2. Examinatorul sau evaluatorul care se află într-o relație de incompatibilitate cu cel examinat sau evaluat, va anunța și va propune persoanei împuternicite, numirea unui alt membru al comunității academice apt să examineze / evalueze respectiva persoană sau își va suspenda mandatul pe perioada corespunzătoare în condițiile legii.

26.3. Orice membru al comunității academice este obligat să evite consumarea conflictului de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sânt amenințate de conflictul de interese, până la soluționarea acestuia, spre exemplu: să se abțină de la soluționarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea deciziei și să-l informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile, pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct / nemijlocit sau să informeze președintele organului colegial de conducere despre abținerea sa.

26.4. Orice membru al comunității academice este obligat să își soluționeze stările de incompatibilitate în termen cât mai rezonabil, dar care nu va depăși o lună din momentul începerii mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ori, în cazul în care încetarea situației de incompatibilitate în termenul dat nu depinde de voința sa, să prezinte probe privind întreprinderea cu bună credință a acțiunilor de eliminare a acestei situații. În caz contrar, în funcție de categoria de personal, acesta poate răspunde potrivit legii – disciplinar, material sau moral, civil, contravențional sau penal pentru prejudiciile aduse Academiei.

27. Încălări ale regimului juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate, constituie:

- a) tot spectrul de situații produse pe fonul relațiilor de incompatibilitate, în sensul pct. 26.1. din prezentul Cod;
- b) participarea în cadrul aceleiași comisii sau al aceluiași organ colegial de conducere, constituit conform legii, în care votul sau deliberarea deciziilor pot fi afectate semnificativ;
- c) situații în care interesele patrimoniale ale membrului comunității academice pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcției;
- d) deținerea părților sociale sau acțiunilor la societăți comerciale și aceste persoane juridice de drept privat realizează activități în domeniul educațional sau de formare continuă ori conexe domeniului de învățământ;
- e) desfășurarea activităților ce presupun o conduită neconformă cu etica și deontologia profesională ori aduc prejudicii de imagine Academiei, prin propagandă de destructurare instituțională, campanii de dezinformare în mass-media ori alte activități care pot afecta realizarea misiunii Academiei;
- f) implicarea în rezolvare de cereri, luare a deciziilor sau participarea la luare a deciziilor, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu privire la persoane fizice sau juridice cu care se află în relații cu caracter patrimonial;

- g) participarea la deliberarea deciziilor referitoare la solicitări sau propuneri de granturi, de finanțare de proiecte etc., oferite de / către persoane fizice sau juridice cu care se află în relații de incompatibilitate;
- h) folosirea în interes privat a simbolurilor oficiale care au legătură cu exercitarea mandatului sau a funcției publice cu statut special;
- i) folosirea numelui său, a vocii ori a semnăturii sale, însoțite de calitatea sa de membru al comunității academice în orice formă de publicitate în favoarea unui agent economic sau a vreunui produs comercial, național ori străin;
- j) imixiunea în activitatea altui membru al comunității academice.

28. Toate situațiile de incompatibilitate și modalitățile de soluționare a acestora, care se referă la deținerea ori candidarea pentru ocuparea unei funcții, pentru înmatriculare la studii, inclusiv la exercitarea unor activități sunt reglementate de legi organice și ordinare, de acte normative departamentale și instituționale, și rămân valabile, inclusiv, pe dimensiunea de interacțiune cu prezentul Cod.

28.1. Membrii comunității academice, în funcție de categoria de personal, respectă regimul juridic al integrității, al politicilor anticorupție, al denunțării influenței necorespunzătoare, al declarării cadourilor, al restricțiilor, interdicțiilor și incompatibilităților, al declarării averii și intereselor personale în modul și în condițiile prevăzute de actele normative în vigoare.

28.2. Nu constituie incompatibilități în sensul pct.26.1. din Codul de referință, calitatea de membru în următoarele structuri colective de conducere (excepție fiind deliberarea deciziilor care sunt de natură să genereze stări de incompatibilitate):

- a) Senatul;
- b) Consiliul de administrație;
- c) Consiliul facultății;
- d) Consiliul științific;
- e) Consiliul școlii doctorale.

V. CONSILIUL DE ETICĂ

29. În cadrul Academiei se formează Consiliul de etică.

29.1. Suportul logistic necesar pentru activitatea Consiliului de etică este asigurat de către Academie.

30. Consiliul de etică are următoarele competențe:

- a) examinează petițiile, sesizările, cererile, rapoartele precum și alte informații parvenite cu privire la eventualele încălcări ale prevederilor prezentului Cod, comise de către membrii comunității academice;
- b) se pronunță la deliberarea hotărârilor și deciziilor, reieșind din normele prezentului Cod, în cadrul anchetelor de serviciu desfășurate de subdiviziunea de integritate;
- c) înaintează conducătorilor propuneri privind aplicarea sancțiunilor disciplinare sau altor măsuri necesare membrilor comunității academice

care au admis încălcări ale prezentului Cod, deciziile fiind luate de către entitatea căreia i se atribuie dreptul de angajare;

- d) elaborează recomandări privind aplicarea prevederilor prezentului Cod;
- e) promovează exemplele de bune practici în atingerea scopului prezentului Cod.

31. Consiliul de etică este format prin ordinul rectorului Academiei pentru un termen de doi ani și este constituit din 7 membri:

- a) un cadru de conducere, delegat de Consiliul de administrație (președinte al consiliului);
- b) un cadru didactic, ales de Consiliul facultății;
- c) un angajat al serviciului juridic;
- d) un angajat al subdiviziunii de integritate (secretar al consiliului);
- e) un angajat al subdiviziunii resurse umane;
- f) un angajat al subdiviziunii de asistență psihologică;
- g) un reprezentant al sindicatului Academiei.

31.1. Președintele Consiliului de etică va desemna o persoană dintre membrii consiliului care îl va substitui în caz de absență.

31.2. La necesitate, Consiliul de etică poate atrage în activitatea sa și alți membri ai comunității academice pentru consiliere în domeniile de competență, altele decât cele pe care le posedă membrii Consiliului de etică în virtutea funcției ocupate, inclusiv și studenți.

32. Ședințele Consiliului de etică sunt confidențiale.

32.1. Ședințele Consiliului de etică sunt deliberative dacă la ele participă cel puțin 2/3 din membrii acestuia. Deciziile Consiliului de etică se aprobă prin majoritatea simplă a voturilor membrilor acestuia. În caz de paritate de voturi, votul președintelui este decisiv.

33. După intrarea în vigoare a prezentului Cod, Consiliul de etică format urmează să elaboreze un Ghid de norme etice, de conduită și de bune maniere, care va fi parte componentă a Codului, menit să completeze prevederile acestuia și care va fi aplicabil membrilor comunității academice.

VI. RĂSPUNDEREA PENTRU NERESPECTAREA PREVEDERILOR CODULUI

34. Prezentul Cod este un contract moral între membrii comunității academice și, totodată, un instrument de evaluare a moralității acțiunilor membrilor comunității academice, de orientare, iar în caz de necesitate – de intervenție ameliorativă.

35. Prezentul Cod este conceput ca un instrument de educare a membrilor comunității academice, în sensul prevenirii încălcării normelor de etică și deontologie profesională, având și un rol secundar de constrângere.

36. Codul nu trebuie folosit nici pentru supunerea subalternilor, nici pentru subminarea superiorilor, ci respectat în litera și spiritul său.

37. Încălcarea normelor consfințite în prezentul Cod de către o persoană nu conferă în nici un caz dreptul celui lezat de a adopta o conduită similară.

38. Drepturile, obligațiile precum și alte norme impuse de a fi respectate membrilor comunității academice sunt prevăzute și formalizate de actele normative în vigoare, de statutele, regulamentele, instrucțiunile și actele administrative departamentale și instituționale, de contractele individuale de muncă și fișele postului, de convențiile colective de muncă și de prevederile prezentului Cod, iar încălcarea acestora poate atrage după sine răspunderea corespunzătoare, în funcție de gravitatea faptei.

39. Dreptul de a sesiza Consiliul de etică este un drept imperativ care ține de libertatea academică, dreptatea și echitatea, pe care îl are orice persoană care consideră, în mod întemeiat, prin raportare la prevederile prezentului Cod, că este victimă sau martor al unui comportament lipsit de etică profesională, manifestat din partea membrilor comunității academice.

39.1. În urma unei sesizări, Consiliul de etică demarează procedurile stabilite de prezentul Cod, inclusiv și de alte acte normative în vigoare, în funcție de categoria de personal.

39.2. Consiliul se pronunță asupra faptei sau răspunde autorului sesizării în termen de 30 de zile calendaristice și îi comunică acestuia rezultatul procedurilor, după încheierea acestora, cu excepția cazurilor în care ancheta de serviciu este suspendată în mod legal.

39.3. Sesizările anonime nu vor fi examinate, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

40. În cazul încălcării prevederilor prezentului Cod, fapt dovedit prin desfășurarea anchetei de serviciu, autodenunț sau audieri efectuate de Consiliul de etică, acesta din urmă poate iniția următoarele măsuri, în funcție de gravitatea faptei, precum și de recidiva comportamentului respectiv, și anume:

- a) concilierea amiabilă cu partea reclamantă;
- b) atenționarea colegială în cadrul Consiliului de etică și informarea conducerii Academiei pentru luarea în considerare a neconformării persoanei respective cu prevederile prezentului Cod;
- c) înaintarea propunerii de a include persoana respectivă într-un program de remediere comportamentală, prin consilierea și monitorizarea ei pentru o perioadă decisă de către conducerea Academiei;
- d) înaintarea propunerii conducerii instituției privind sancționarea disciplinară a persoanei în cauză;
- e) înaintarea propunerii conducerii instituției privind retragerea distincțiilor departamentale ale Academiei, conferite anterior persoanei respective.

40.1. În cazul unor încălcări contravenționale sau penale, Consiliul de etică informează, după caz, conducerea Academiei sau subdiviziunea de integritate pentru

notificarea ulterioară a entităților statului, abilitate cu realizarea cercetării contravenționale sau penale.

40.2. Se interzice ocuparea posturilor didactice, științifico-didactice, științifice și didactice auxiliare de către persoanele care au comis abateri grave de la buna conduită în activitatea didactică, științifică sau universitară, stabilite conform legii.

VII. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

41. În contractul individual de muncă, respectiv și în cel de studii, se va include o clauză sau un angajament prin care angajatul sau studentul menționează faptul că a luat act de prezentul Cod și se obligă, sub semnătură, să respecte prevederile acestuia. Funcționarii publici cu statut special din cadrul Academiei semnează în acest sens un angajament de model stabilit.

42. Orice modificare sau completare ulterioară a Codului trebuie să fie realizată reieșind din necesitățile și interesele instituției și, totodată, racordată la eventualele modificări intervenite în legislația specifică domeniului de activitate a Academiei.